

ЗАХИАЛАГЧ:
ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР,
ЭРДЭНЭДАЛАЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР

ГҮЙЦЭТГЭГЧ:
“СОНГОЛТ ДИЗАЙН” ХХК

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭДАЛАЙ СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ КОНЦЕПЦ ТАНИЛЦУУЛГА

2022 он

ЗОРИЛГО

Монгол улсын урт, дунд, болон хугацааны бодлого, төлөвлөлтийн хөгжлийн баримт бичиг, тус сумын газарзүйн байршил түүх соёл, эдийн засаг, хүн ам болон голлох аж ахуйн онцлог, хөгжлийн хэтийн төлөв, хот байгуулалтын одоогийн байдлын судалгаа, үнэлгээнд тулгуурлан Өмнөговь аймгийн Баяндалай сумын төвийг хөгжлийн чиг хандлагыг тодорхойлж ерөнхий төлөвлөгөөний зураг төслийг боловсруулна. Хөгжлийн концепци, орон зайн төлөвлөлтийг орчин үеийн “тогтвортой”, “ухаалаг”, “ногоон” хотын зарчимд нийцүүлэн тодорхойлно.

ҮНДЭСЛЭЛ

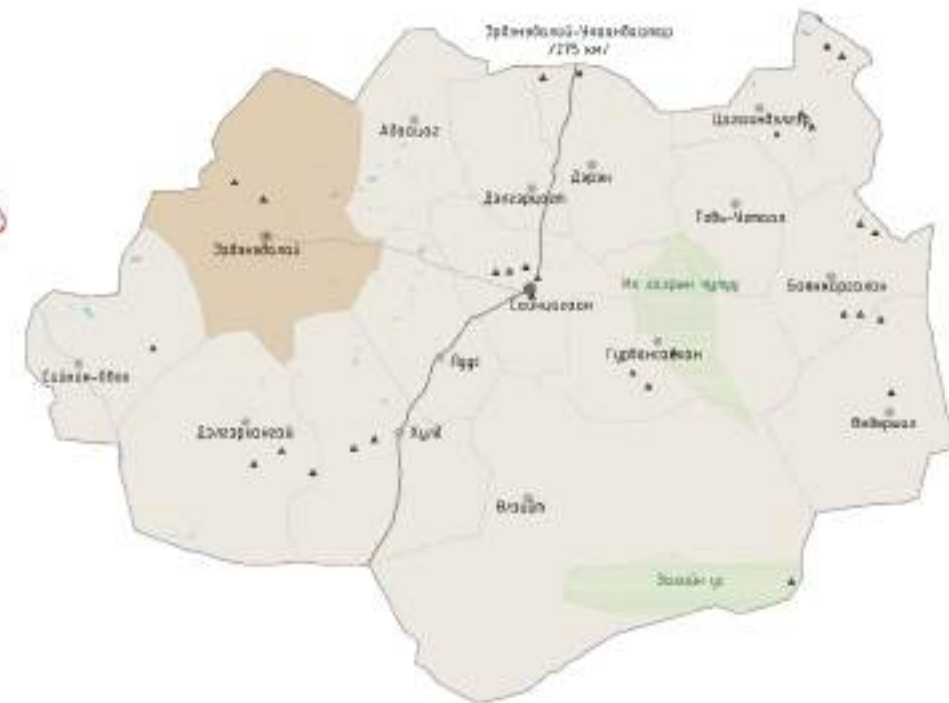
Дундговь аймгийн Эрдэнэдалай сумын төвийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний зураг төсөл боловсруулах ажлыг Дундговь аймгийн Засаг даргын баталсан 2022 оны 10 дугаар сарын 25 ны өдөр зургийн даалгавар мөн тус аймгийн Засаг даргын тамгын газрын ДУГАОНӨГ/202201016 дугаар гэрээ зэргийг тус тус үндэслэн “СОНГОЛТ ДИЗАЙН” ХХК-нд хийж гүйцэтгэв.

АГУУЛГА:

- **I.** БАЙРШЛЫН СХЕМ
- **II.** СУМЫН ТӨВИЙН ОДООГИЙН БАЙДАЛ
- **II.** КОНЦЕПЦ БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛ ЯВЦ
- **III.** ИРГЭДЭЭС АВСАН СУДАЛГААНЫ ДҮГНЭЛТ
- **IV.** ТАНДАЛТ , СУДАЛГАА
- **V.** КОНЦЕПЦ-1
- **VI.** КОНЦЕПЦ-2
- **VII.** СУУРЬШЛИЙН БҮСИЙН ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ХЭТИЙН ТӨСӨӨЛӨЛ

БАЙРШЛЫН СХЕМ

МОНГОЛ УЛС
M1: 5'000'000

ТАЙЛБАР: Эрдэнэдалай сум нь Улаанбаатар хотоос урд зүгт 275 км зайд оршдог бөгөөд Дундговь аймгийн төвөөс баруун хойд зүгт 105 км зайтай байрладаг. Өөрийн аймгийн Адаацаг, Луус, Хулд, Дэлгэрхангай, Сайхан-Овоо, Төв аймгийн Дэлгэрхаан, Бүрэн болон Өвөрхангай аймгийн Сант, Баян-Өндөр сумдтай хиллэдэг.

СУМЫН ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ: Сайн засаглалыг хөгжүүлж, хүн амыг эрүүл, боловсролтой, соёлтой, ажил орлоготой байх нөхцөлийг бүрдүүлэн, иргэдийнхээ дасан зохицох, хөгжих чадварыг нэмэгдүүлэх, Уламжлалт болон эрчимжсэн, мал аж ахуйг хослуулан хөгжүүлж, орон нутгийн онцлогт тулгуурласан үйлдвэрлэл үйлчилгээний хөгжлийг түргэтгэн иргэдийнхээ орлогыг нэмэгдүүлэх, Бизнес эрхлэх аюулгүй, таатай орчныг бүрдүүлэх, Экологийн тэнцвэрт байдлыг хадгалан, хамгаалж, байгальд ээлтэй аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилготой.

СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ КОНЦЕПЦ ТАНИЛЦУУЛГА

СУМЫН ТӨВИЙН ОДООГИЙН БАЙДАЛ

СУМЫН ТӨВИЙН ОРТО ЗУРАГ

№	Лигерийн нэр	Хашааны тоо	Өрхийн тоо
1	Халгайт	79	86
2	Далай	139	149
3	Угтаал	143	151
4	Малчид	71	78
5	Цагаан ус	56	61
6	Их ус	58	63
7	Эрчим	34	26
8	Жаргалант	41	41
		621	655

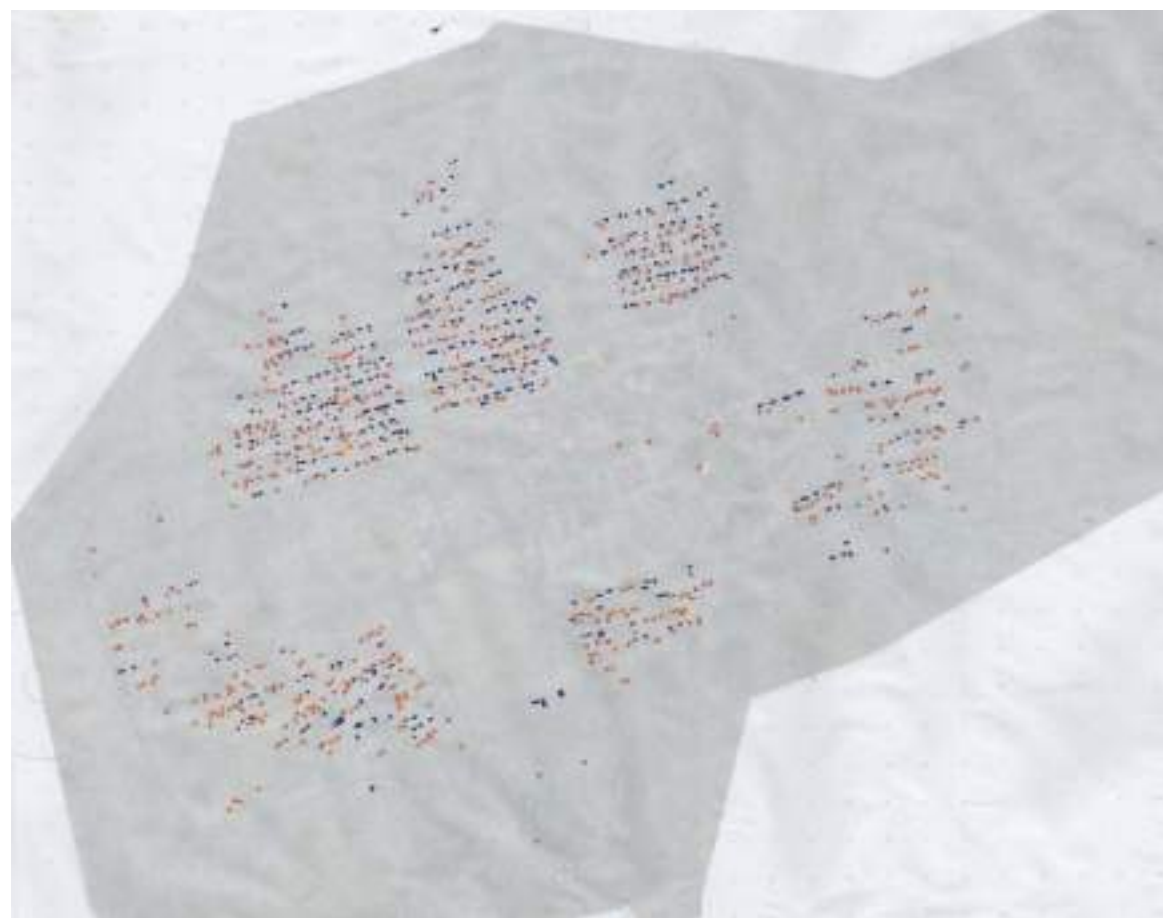
СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ КОНЦЕПЦ ТАНИЛЦУУЛГА

ХОРООЛЛУУДЫН СУУЦНЫ ТӨРЛИЙН СУДАЛГАА

 - БАЙШИНТАЙ ХАШАА

 - ГЭРТЭЙ ХАШАА

 - ГЭР

 - БАЙШИН

СУМЫН ТӨВИЙН СУУЦНЫ ТӨРӨЛ

МОНГОЛ ГЭР

ӨРХИЙН ТОО

425

ЭЗЛЭХ ХУВЬ

55.3%

БАЙШИН

ӨРХИЙН ТОО

307

ЭЗЛЭХ ХУВЬ

39.9%

ОРОН СУУЦ

ӨРХИЙН ТОО

36

ЭЗЛЭХ ХУВЬ

4.6%

СУМЫН ТӨВИЙН ХАШААНЫ ТӨРӨЛ

СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ КОНЦЕПЦ ТАНИЛЦУУЛГА

ЗУРАГ ТӨСӨЛ БОЛОВСРУУУЛАХ ҮЙЛ ЯВЦ

БАЙРЗҮЙН ЗУРАГЛАЛ

ТАЙЛБАР:

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭДАЛАЙ СУМЫН ТӨВИЙН ОРЧИМД 592 ГА ТАЛБАЙД 1:1000-НЫ МАСШТАБТАЙ ГЕОДЕЗИ, БАЙР ЗҮЙН ЗУРАГЛАЛЫН АЖЛЫГ “ВЕКТОР МЕП” ХХК НЬ 2022 ОНЫ 09-Р САРЫН 15-НЭЭС 17-НЫ ХООРОНД ХИЙЖ ГҮЙЦЭТГЭВ.

ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ИЖ БҮРЭН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ДҮГНЭЛТ

Хот, суурины нутаг дэвсгэрийн бүс	Нийт талбай (га)	Хүн ам		Үнэлгээний үзүүлэлтүүд				Нэгдсэн үнэлгээ
		Бүгд	Сумын төвийн	Байгаль орчны	Нийгэм эдийн засгийн	Дэд бүтцийн	Архитектур-орон зайн төлөвлөлт, ландшафтын	
Эрдэнэдалай сумын төв	3342	5953	1277	3.93	3.25	2.3	1.6	2.77
Хот байгуулалтын үнэлгээний ангилал				Хязгаарлагдмал Тохиромжтой				

ТАЙЛБАР:

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭДАЛАЙ СУМЫН ТӨВИЙН НУТАГ ДЭВСГЭРИЙГ ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ИЖ БҮРЭН ҮНЭЛГЭЭНИЙ АРГАЧЛАЛЫН ДАГУУ ҮНЭЛЖ ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ХИЛИЙН 3342 ГА ТАЛБАЙГ ХАМРУУЛАН ҮЗЭХЭД **“ХЯЗГААРЛАГДМАЛ ТОХИРОМЖТОЙ”** АНГИЛАЛД ҮНЭЛЭГДСЭН БАЙНА.

ИРГЭДЭЭС АВСАН СУДАЛГААНЫ ДҮГНЭЛТ

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН НАС

Таны нас	Давтамж	Хувь	
Хариулсан	14-20	1	2.0
	21-40	27	52.9
	41-60	20	39.2
	61-с дээш	2	3.9
	Нийт	50	98.0
Хариулаагүй	1	2.0	
Нийт	51	100.0	

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН АМЬДАРДАГ ХОРООЛОЛ

Амьдардаг хороолол	Давтамж	Хувь	
Хариулсан	Угтаал хороолол	24	47.1
	Далай хороолол	6	11.8
	Цагаан ус хороолол	1	2.0
	Жаргалант хороолол	7	13.7
	Дэнж хороолол	6	11.8
	Малчид хороолол	3	5.9
	Халгайт хороолол	3	5.9
	Нийт	50	98.0
Хариулаагүй	1	2.0	
Нийт	51	100.0	

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН ӨРХИЙН ОРЛОГО

Орлого	Давтамж	Хувь	
Хариулсан	0-490,000	1	2.0
	490,001-800,000	27	52.9
	800,001-1,200,000	15	29.4
	1,200,001-с дээш	7	13.7
	Нийт	50	98.0
Хариулаагүй	1	2.0	
Нийт	51	100.0	

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН ХҮЙС

Таны хүйс	Давтамж	Хувь	
Хариулсан	Эрэгтэй	12	23.5
	Эмэгтэй	38	74.5
	Нийт	50	98.0
Хариулаагүй	99	1	2.0
Нийт	51	100.0	

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ

Тээврийн хэрэгслийн төрөл	Давтамж	Хувь	
Хариулсан	Суудал	28	54.9
	Бага оврын ачааны	2	3.9
	Бусад	1	2.0
	Байхгүй	18	35.3
	Нийт	49	96.1
	Хариулаагүй	2	3.9
Нийт	51	100.0	

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН БОЛОВСРОЛ

Боловсрол	Давтамж	Хувь	
Хариулсан	Дээд боловсрол	32	62.7
	Тусгай дунд	3	5.9
	Бүрэн дунд	15	29.4
	Нийт	50	98.0
Хариулаагүй	1	2.0	
Нийт	51	100.0	

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН СУМЫН ТӨВД АМЬДАРСАН ЖИЛ

Эрдэнэдалай сумын төвд амьдарсан жил		Давтамж	Хувь
Хариулсан	1-3 жил	9	17.6
	4-10 жил	10	19.6
	11-20 жил	11	21.6
	21-с дээш жил	16	31.4
	Нийт	46	90.2
Хариулаагүй		5	9.8
Нийт		51	100.0

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН АЖИЛ ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН БАЙДАЛ

Ажил хөдөлмөр		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Төрийн алба хаагч	42	82.4
	Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	7	13.7
	Нийт	49	96.1
Хариулаагүй		2	3.9
Нийт		51	100.0

ОРОН НУТГИЙН АВТО ЗАМ ДАГУУ ХУДАЛДАА ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭРХЛЭЛТ

Худалдаа үйлчилгээ оролцоо		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Үгүй	19	37.3
	Тийм бол юу эрхлэх	22	43.1
	Нийт	41	80.4
Хариулаагүй		10	19.6
Нийт		51	100.0

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН ӨРХИЙН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ ЭРХЛЭЛТ

Өрхийн үйлдвэрлэл		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Үгүй	38	74.5
	Хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ	2	3.9
	Засвар, худалдаа үйлчилгээ	2	3.9
	Мал аж ахуй	5	9.8
	Бусад	2	3.9
	Нийт	49	96.1
Хариулаагүй		2	3.9
Нийт		51	100.0

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН СУМЫН ТӨВ ДЭЭР ХЭР ХУГАЦААНД ОРШИН СУУДАГ ТАЛААР

Оршин суудаг хугацаа		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Байнгын	46	90.2
	Намрын улирал	1	2.0
	Өвлийн улирал	3	5.9
	Нийт	50	98.0
Хариулаагүй		1	2.0
Нийт		51	100.0

ШИНЭЭР ХИЙГДЭХ АВТО ЗАМЫН НӨЛӨӨЛӨЛ

Авто замын нөлөөлөл		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Ажлын байр нэмэгдэнэ	17	33.3
	Үйлдвэрлэл хөгжинө	28	54.9
	Хүн ам буурна	1	2.0
	Нийт	46	90.2
Хариулаагүй		5	9.8
Нийт		51	100.0

СУМАНД ШААРДЛАГАТАЙ ДЭД БҮТЭЦ

Шаардлагатай дэд бүтцийн		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Цэвэр усны хангамж	6	11.8
	Бохир ус зайлуулах суваг	3	5.9
	Авто зам	6	11.8
	Явган хүний зам	1	2.0
	Олон сонголт	30	58.8
	Нийт	46	90.2
Хариулаагүй		5	9.8
Нийт		51	100.0

ЦААШИД ЯМАР ТӨРЛИЙН СУУЦАНД АМЬДРАХ

Сууцны төрөл		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Хашаа, байшин	32	62.7
	2-3 давхар нийтийн орон сууц	14	27.5
	Нийт	46	90.2
Хариулаагүй		5	9.8
Нийт		51	100.0

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН ИРЭЭДҮЙД ДЭД БҮТЦЭД ХОЛБОГДОХ ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОЛОМЖ

Дэд бүтэц холболт		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Үгүй	2	3.9
	Тийм	6	11.8
	Тийм өөрийн зардлаар	1	2.0
	Тийм ирээдүйд	11	21.6
	Тийм Хомс	26	51.0
	Нийт	46	90.2
Хариулаагүй		5	9.8
Нийт		51	100.0

СУМЫН ХӨГЖИХ БОЛОМЖТОЙ САЛБАР

Хөгжих боломжтой үйлдвэрлэл		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Мал аж ахуй	22	43.1
	Хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ	7	13.7
	Уул уурхай, тээвэр	2	3.9
	Хүлэмжийн аж ахуй	1	2.0
	Аялал жуулчлал	1	2.0
	Олон сонголт	15	29.4
	Нийт	48	94.1
Хариулаагүй		3	5.9
Нийт		51	100.0

СУДАЛГААНД ХАМРАГДСАН ИРГЭДИЙН ХОРШООЛОЛД ХАМРАГДАХ БАЙДАЛ

Хоршоолол хамрагдалт		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Үгүй	42	82.4
	Тийм	5	9.8
	Нийт	47	92.2
Хариулаагүй		4	7.8
Нийт		51	100.0

СУМАНД НЭН ТЭРГҮҮНД ШААРДЛАГАТАЙ БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ

Бүтээн байгуулалт		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Сургууль	1	2.0
	Ажлын байр (ЖДҮ үйлдвэрлэл эрхлэх талбай)	21	41.2
	Хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн төв	7	13.7
	Орон сууц	18	35.3
	Нийт	47	92.2
	Хариулаагүй		4
Нийт		51	100.0

СУДАЛГААНД ХАМРАГСДЫН ӨДӨР ТУТМЫН ХӨДӨЛГӨӨН

Зорчих хөдөлгөөн		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Сургууль, цэцэрлэг	34	66.7
	Захиргаа	10	19.6
	Худалдааны төв	2	3.9
	Нийт	46	90.2
Хариулаагүй		5	9.8
Нийт		51	100.0

ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ДАГУУ ХАШАА ГУДАМЖ ЗАМ ДАХИН ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ

Дахин төлөвлөх		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Тийм	45	88.2
	Үгүй	2	3.9
	Нийт	47	92.2
Хариулаагүй		4	7.8
Нийт		51	100.0

СУДАЛГААНД ХАМРАГСДЫН ЗОРЧИХ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ

Зорчих тээврийн хэрэгсэл		Давтамж	Хувь
Хариулсан	Явган	15	29.4
	Мотоцикл	3	5.9
	Автомашин	28	54.9
	Нийт	46	90.2
Хариулаагүй		5	9.8
Нийт		51	100.0

ТАНДАЛТ СУДАЛГАА /2022-09-15/

КОНЦЕПЦ /ЗАГВАР ЗУРАГ/

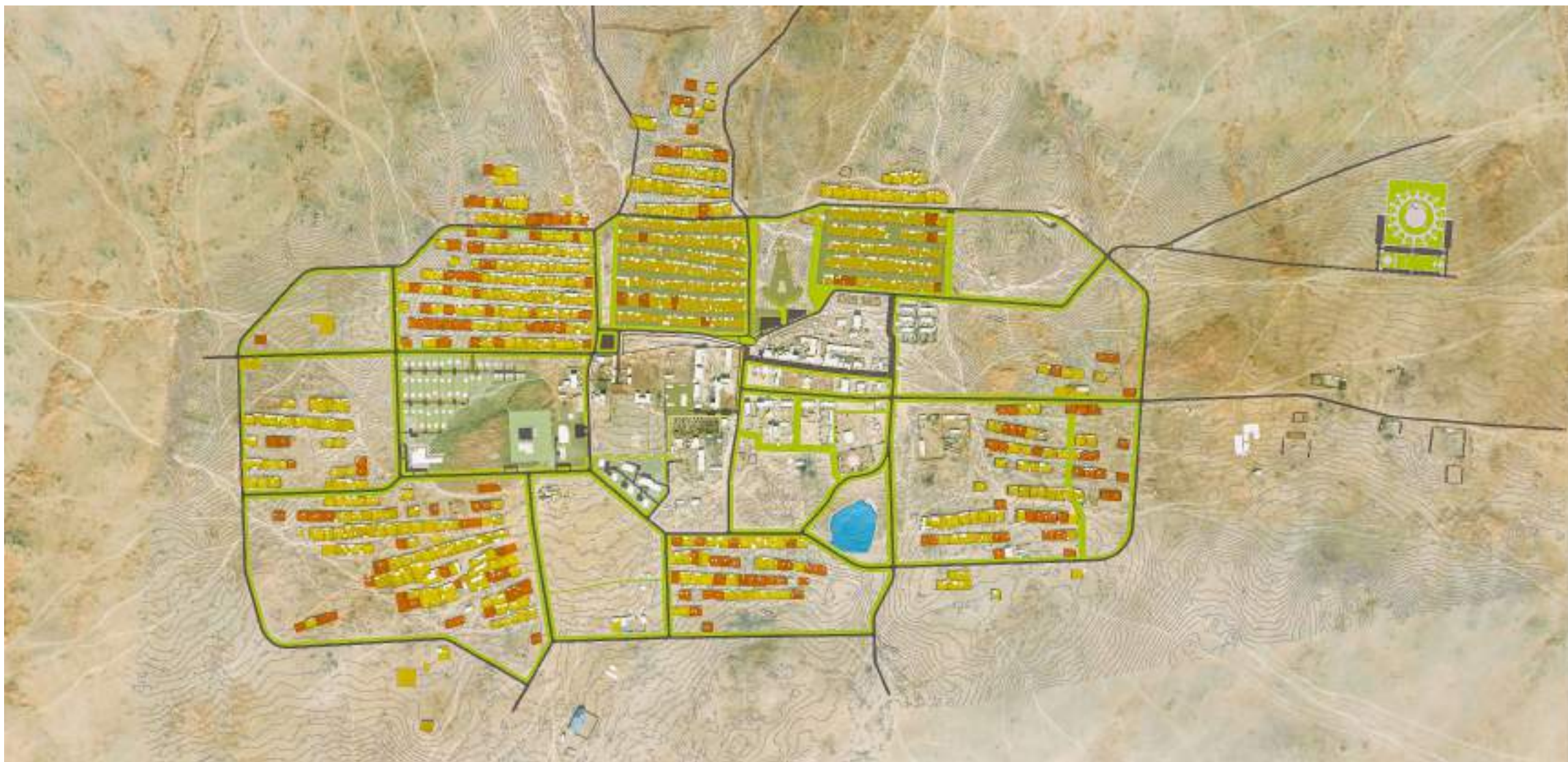
КОНЦЕПЦ-1

СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ КОНЦЕПЦ ТАНИЛЦУУЛГА

КОНЦЕПЦ-1 /ХАРАГДАХ БАЙДАЛ/

СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ КОНЦЕПЦ ТАНИЛЦУУЛГА

КОНЦЕПЦ-2

СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ КОНЦЕПЦ ТАНИЛЦУУЛГА

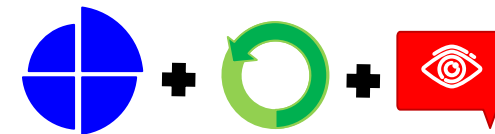
КОНЦЕПЦ-2 /ХАРАГДАХ БАЙДАЛ/

СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ КОНЦЕПЦ ТАНИЛЦУУЛГА

УГТААЛ ГЭР СУУЦНЫ ХОРООЛЛЫН ТӨЛӨВЛӨЛТ ДЭЭР ХИЙСЭН АНАЛИЗ /20 га талбай/

 - ГАЗАР ЧӨЛӨӨЛӨХ
1,3 га буюу 6,5%

 - ДАХИН ТӨЛӨВЛӨХ
/11 га буюу 55% /

 - НЭМЖ ТӨЛӨВЛӨХ
0,7 га буюу 3,5%

-ЗАМ ТАЛБАЙ, НОГООН БАЙГУУЛАМЖ /7 га
буюу 35%/

УГТААЛ ГЭР СУУЦНЫ ХОРООЛЛЫН ТӨЛӨВЛӨЛТ

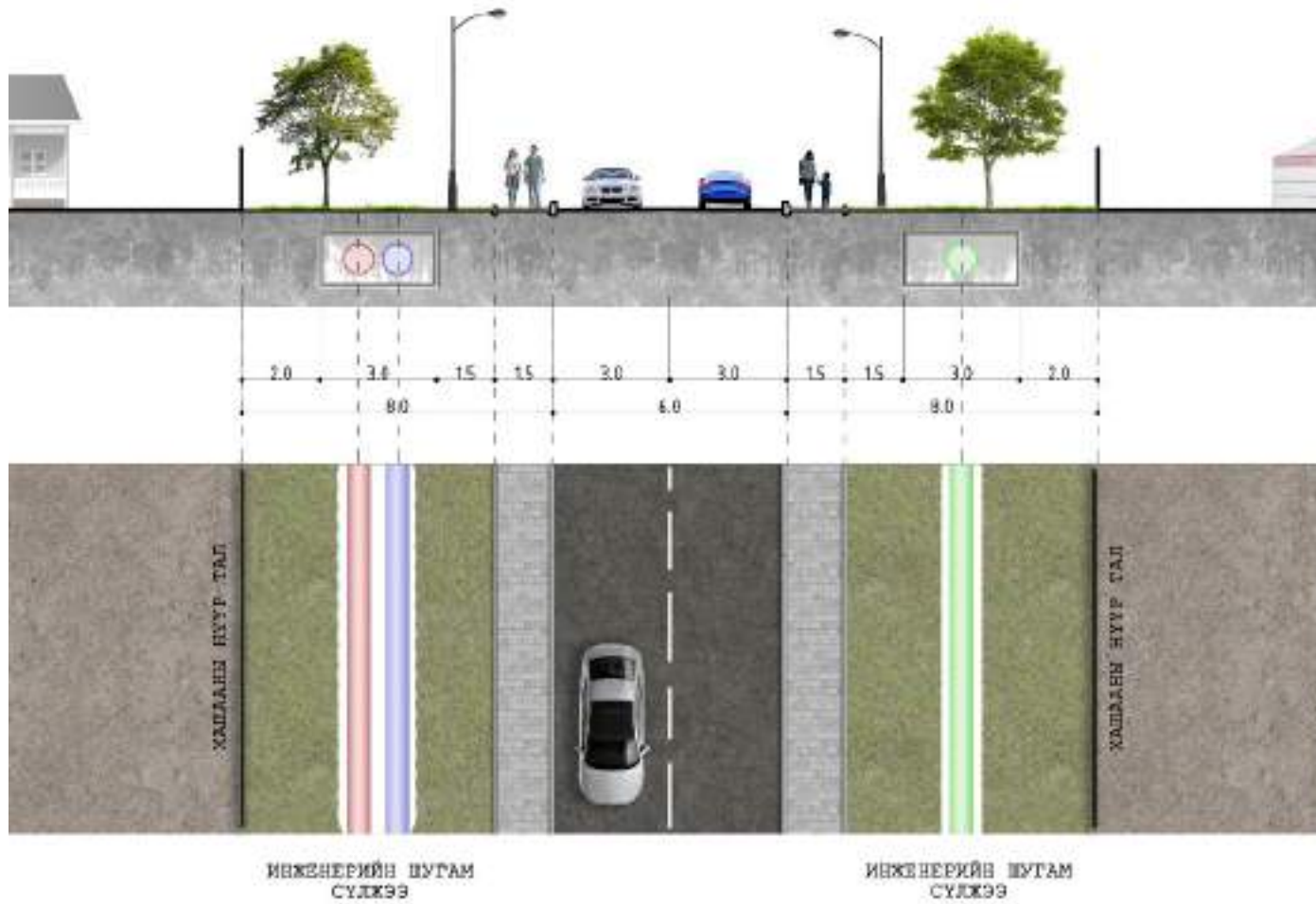

ТӨЛӨВЛӨЛТӨӨР:

- ХАТУУ ХУЧИЛТТАЙ АВТО ЗАМЫН УРТ-**10,5**КМ
- ЧУЛУУН ЗАМЫН УРТ-**1,9**КМ
- ХАШААНЫ ТОО-**133**
- НИЙТИЙН ЭЗЭМШЛИЙН ТАЛБАЙ-**0,25**ГА
- НОГООН БАЙГУУЛАМЖ-**1,5** ГА

ГУДАМЖ ЗАМЫН ХӨНДЛӨН ОГТЛОЛ

ГУДАМЖ, ЗАМЫН ХӨНДЛӨН ОГТЛОЛ

БУСАД СУМДУУДАД САНАЛ БОЛГОСОН ХАШААНЫ ЖИШЭЭ ЗУРАГ /ЛУУС СУМ/

СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТАНИЛЦУУЛГА

БУСАД СУМДУУДАД САНАЛ БОЛГОСОН ХАШААНЫ ЖИШЭЭ ЗУРАГ /БАЯНЖАРГАЛАН СУМ/

СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТАНИЛЦУУЛГА

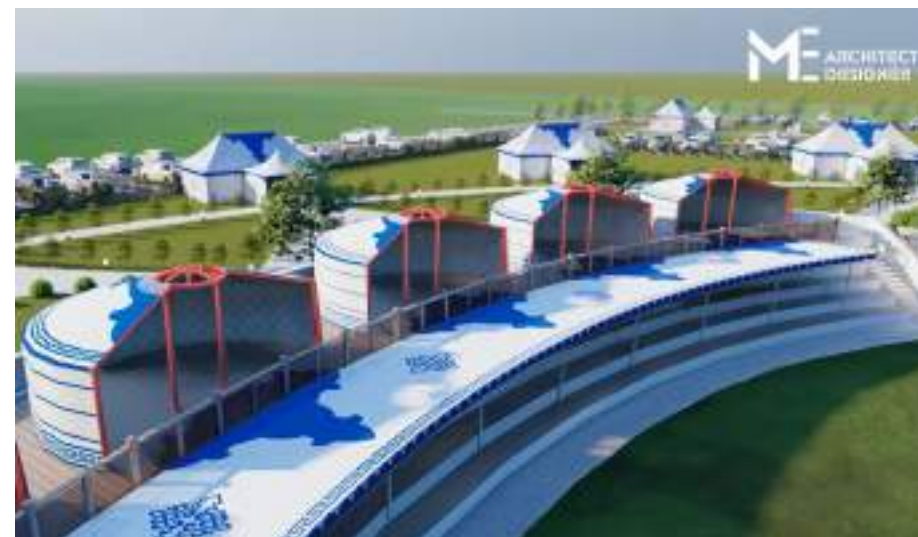
БУСАД СУМДУУДАД САНАЛ БОЛГОСОН ХАШААНЫ ЖИШЭЭ ЗУРАГ /ӨНДӨРШИЛ СУМ/

СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТАНИЛЦУУЛГА

СУМЫН ТӨВ ДЭЭР ХЭРЭГЖИЖ БУЙ ТӨСӨЛ “ТӨВ ЦЭНГЭЛДЭХ ХҮРЭЭЛЭН”

СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ КОНЦЕПЦ ТАНИЛЦУУЛГА

СУМЫН ТӨВ ДЭЭР ХЭРЭГЖИЖ БУЙ ТӨСӨЛ “ТӨВ ЦЭЦЭРЛЭГТ ХҮРЭЭЛЭН”

СУМЫН ТӨВИЙН ХӨГЖЛИЙН ЕРӨНХИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ КОНЦЕПЦ ТАНИЛЦУУЛГА

ЗАХИАЛАГЧ:
ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР,
ЭРДЭНЭДАЛАЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР

ГҮЙЦЭТГЭГЧ:
“СОНГОЛТ ДИЗАЙН” ХХК

АНХААРАЛ ТАВЬСАНД БАЯРЛАЛАА